Polányi Károly díj 2026 – Barna Emília

A Magyar Szociológiai Társaság Polányi-díját Barna Emília Working in Music on the Semiperiphery: Local Cultural Production and Global Capitalism című monográfiájáért kapta.

Barna Emília több mint egy évtizede foglalkozik a populáris zene, illetve tágabb értelemben a kulturális iparágak világának szociológiai elemzésével. Doktori fokozatát 2011-ben a Liverpooli Egyetem Populáris Zenei Intézetében szerezte, 2012 óta pedig a Budapesti Műszaki Egyetem Szociológiai és Kommunikáció Tanszékén dolgozik, jelenleg docensi beosztásban. Emellett a Helyzet Műhely oszlopos tagja, és több Fordulat számnak is szerkesztője.

Barna Emília legújabb könyve a kulturális iparágakban végzett munka sajátosságaival foglalkozik, különös tekintettel a munka és a magánélet viszonyaira, és a zenei szektor átalakulására a digitális platformok térhódításának nyomán. Az empirikus elemzés következetesen, kérlelhetetlen elméleti igényességgel törekszik a magyar zenei ipar félperifériás pozíciójának, sajátosságainak elhelyezésére a globális kapitalizmus viszonyrendszerében, illetve a piaci és állami logikák feszítésében. Barna Emília minden szövegét az a kérdés vezeti, hogy a kulturális termelés viszonyai miként járulnak hozzá a társadalmi egyenlőtlenségek, a patriarchális hierarchiák újratermeléséhez. Ebben a könyvben kiemelten foglalkozik azzal, hogy miként mozgatják az informális viszonyok a kulturális szektor hatalmi és újraeolosztási rendszereit. A könyv kísérlet a zenei termelés feminista elemzésére, és Barna Emíliát a láthatatlan és az érzelmi munka, az elismert és az elismeréshiányos, a nyilvános és a privát megkülönböztetése, a háztartás, az informalitás és az (ön)kizsákmányolás jelentései és szerepei foglalkoztatják a zenei munka világában.

Barna Emília kötete jelentős hozzájárulás a kurrens nemzetközi kultúraszociológiai diskurzushoz.

Szívből gratulálunk a Polányi-díjhoz!

Polányi Károly díj 2026 – Huszár Ákos

Monográfia kategóriában a Magyar Szociológiai Társaság Polányi Károly-díjat adományoz Huszár Ákosnak Az osztály hosszú árnyéka című kötetéért. Talán nem túlzás azt állítani, hogy a mű Huszár Ákos eddigi életművének csúcspontja: a szerző éveken át tartó szisztematikus kutatómunkájának érett és impozáns összegzése.

A könyv a magyar társadalom húsbavágó kérdéseire reflektál egy olyan időszakban, amikor az egyenlőtlenségek szerkezeti okairól szóló közbeszéd elhalványult. Huszár Ákos következetesen rehabilitálja a rendszerváltás után háttérbe szorult osztályfogalmat. Rávilágít, hogy a magyar társadalom megértéséhez elengedhetetlen a relacionális osztályelemzés, amely megmutatja, miként szab határt a származási pozíció az egyéni életesélyeknek.

A művet a szerzőtől megszokott elméleti igényesség jellemzi, amikor a marxi, weberi és bourdieu-i tradíciót ötvözi a kortárs szakirodalom friss belátásaival. Ezt az elméleti szigort az empirikus elemzések mintaszerű alaposssága és módszertani gondossága kíséri.

A könyv gazdag empirikus csomópontjai közül kiemelkedik a társadalmi mobilitás vizsgálata: a szerző kimutatja a mobilitási csatornák beszűkülését, valamint az elitpozíciókba feljutók esetében is meglévő, származási alapú „osztályok közötti bérszakadékot”. A kötet emellett meggyőzően bizonyítja az osztály- és rendi határok összefonódását a fogyasztási szokások és a párkapcsolati homogámia terén, valamint újszerű magyarázatot ad a hazai politikai viselkedésre, amikor feltárja a „negatív osztályszavazás” és a társadalmi mobilitás szerepét a pártválasztásban.

Huszár Ákos könyve hozzájárul a magyar társdalom jobb és mélyebb megértéséhez. Szívből gratulálunk a Polányi Károly-díjhoz!

Polányi Károly díj 2026 – Tóth G. Csaba

Polányi Károly-díj az A New Approach to Understanding Population Change in Central and Eastern Europe" című, a Population and Development Review-ben megjelent tanulmányért

Tóth G. Csaba úttörő tanulmánya olyan módszert mutat be, amely alapvetően új megközelítésbe helyezi a népességcsökkenés demográfiai és szociológiai elemzését. A módszer elkülöníti a termékenység, a halandóság, a nettó migráció és a kiinduló korösszetétel önálló hatásait, miközben matematikailag összeadhatóvá teszi ezeket a hozzájárulásokat, és figyelembe veszi a generációk, valamint a demográfiai tényezők közötti dinamikus kölcsönhatásokat. A tanulmány leginnovatívabb eleme, hogy a kiinduló korösszetételt exogén „demográfiai örökségként" kezeli. Ezzel fogalmilag megragadhatóvá és számszerűsíthetővé teszi a népességváltozást meghatározó strukturális pályafüggőséget.

A kutatás különösen aktuális Magyarországon, ahol a szakmai és közéleti viták továbbra is elsősorban a születésszám növelését célzó pénzügyi ösztönzőkre összpontosítanak. Tóth G. Csaba kimutatja, hogy Közép- és Kelet-Európában Magyarország volt az egyetlen ország, ahol a kiinduló korösszetétel negatívan befolyásolta a népességváltozást. Ez a korábbi évtizedek alacsony termékenységének következménye, amely hosszú távon is meghatározza a népesség alakulását. A tanulmány azt is megmutatja, hogy a halandóság javulása a régióban az alacsony termékenységből eredő népességveszteség mintegy egyharmadát ellensúlyozta.

Magyarország számára mindez fontos szociológiai tanulsággal szolgál: a népességfogyás mérséklése nem épülhet kizárólag a születésszám növelésére. Ehhez a korábbi demográfiai folyamatokból eredő strukturális kötöttségek felismerésére, valamint az egészségügyi ellátás hozzáférhetőségének javítására, az egészségesebb életmód támogatására és a felnőttkori élettartam növelésére irányuló jelentős erőfeszítésekre is szükség. Szívből gratulálunk!